

Miten valmistan puheeni?

Pääkohtia teol.tri.Reijo Arkkilan luennoista STI:ssä 23.4.2003

1. Homiletiikan kirjoja:

- Yrjö Sariola: Johdatus homiletiikkaan
- Samuel Lehtonen: Saarna – sanoja vai sanomaa
- Huotari, Voitto: Sana kohtaa kuulijan
- Saarnaa sanaa. Sananjulistajan käsikirja
- Gerhard Aho: The Lively skeleton. Thematic Approaches and Outlines, Concordia. St.Louis 1977.

2. Homiletiikka / retoriikka

Puhetaidon keinoja on hyvä tuntea ja käyttää! Hengellinen puhe on enemmän kuin retoriikka!
Parhaat kuulemani saarnat eivät ole olleet merkittäviä retorisesti!

3. Rukous, valmistamisen perusasia!

Puheen valmistaminen alkaa rukouksella! ÄLÄ UNOHDA KOSKAAN TÄTÄ PERUSASIAA!

Esa Santakari: Valmistajan ahdistus ja tuska! Julistajan ilo ja riemu! Nämä kaksi kuuluvat yhteen

Epikleesi-rukous! Pyhän Hengen avuksi huutaminen jatkuu puheen pitämiseen saakka.

Luther: ”Saarnaajan ei tule rukoilla Isämeidän rukousta eikä etsiä syntien anteeksiantamusta, kun hän on saarnannut (milloin hän on oikea saarnaaja), vaan hänen täytyy sanoa ja kerskata Jeremiaan kanssa: Herra sinä tiedät että se, mikä minun suustani on lähtenyt, on oikeaa ja sinulle mieluista. Niin pyhän Paavalin ja kaikkien apostolien ja profeettojen kanssa hänen täytyy sanoa ylväästi: *Haec dixit Dominus*, tämän on Jumala itse sanonut. Ja samoin minä olen ollut Jeesuksen Kristuksen apostoli ja profeetta tätä sanaa pitäessäni!

4. Tekstin löytäminen

Kristillisen puheen alkuun tulisi aina lukea teksti! Emme esitä omia mietteitämme. Jumalan sanan tulee saada kuulua!

- Tässä kohdassa kirkkomme herätysliikkeissä erilaisia traditioita! Körttien seurapuheiden alkuun ei sijoiteta tekstiä. en kannata tätä käytäntöä! Aloita siis puheesi (hartauspuheesi, hengellinen puheesi aina tekstillä. Sillä ilmaiset myös, ettet tahdo olla omalla asiallasi, vaan haluat tuoda sanoman Jumalalta
- Eri asia ovat extempore-puheenvuorot!

Mistä siis löytää teksti?

- a) viikon tekstit. Kirkkovuoden teemoja kutakin viikkoa varten on hyvä seurata.. Kaikkia kolmea vuosikertaa voi käyttää. Viikko alkaa sunnuntaista ja päättyy lauantaihin.
- b) Päivän Tunnussanan tekstit. Tunnen saarnaajia, jotka aina käyttävät tunnussanaa ja puhuvat hyvin.
- c) Järjestelmällinen Raamatun käyttö on aina parempi kuin ”peukalometodi”

Lue säännöllisesti Raamattua ja löydät tekstejä puheisiisi lukiessasi!

5. Jäsennyksen tärkeys

Liian paljon tasapaksuja puheita. Puheita, joissa odotetaan loppumista. puheita, jotka eivät tunnu etenevän minnekään!

Perussy: Monet suomalaiset puhujat eivät osaa jäsentää puhettaan

Heiltä puuttuu tähän koulutus! Tässä vähän henkilökohtaista historiaani. Opettajaani Gerhard Aho Springfieldin Concordia-seminaarissa painotti tätä. Juuri tässä kohdassa on nähtävä vaivaa

Hyvät saarnaajat jäsentävät hyvin: K. V. Tamminen, K. E. Salonen, Lauri Mustajoki!
Pääkohtien miettimiseen 60 % valmistusajasta (Aho!)

6. Alku ja loppu!

”Alku ja loppu ovat jo perinteisen retoriikan mukaisesti saarnassa tärkeimmät” (Huotari s.115)
Tärkeää on miettiä hyvä alku. Hyvä alku tempaa kuulijat mukaan. Ei saa kuitenkaan venyttää liikaa.
Hyvä alku johtaa suoraan asiaan.
On aina syytä miettiä loppu huolella. Yllättävä loppu kertoo onnistuneesta puheesta. Miksi hän jo nyt lopetti”. Häntä olisi mielellään kuullut pitempään?
Huono asia, jos kuulija voi sanoa: Puheessa oli monta hyvää Aamenen paikkaa.

7. Tekstuaalinen / temaattinen puhe

Yleensä hartauspuheet ovat temaattisia.
Raamatunselitys voi olla tekstuaalinen.
Eri asia on, että temaattisen puheenkin tulisi ammentaa tekstistä. Teksti ei saa olla vain kuin ponnahduslauta, joka sitten unohdetaan.

8. Miten siis jäsentää puhe?

Tekstistä tulisi löytää 3–4 pääkohtaa

Esimerkkejä

- 1 Tess 5:16–18 Mitä Jumala tahtoo?
- - iloa, rukousta, kiitosta
- Jes.9:1–6 Ihmeellinen lapsi. Mitä hän jakaa? valoa, iloa, rauhaa
- Apt 16 Avoimet ovet: Taivaan ovet, vankilan ovet, sydänten ovet, kodin ovet, kukkaron ovet!
- Apt 1:8 Olet kutsuttu todistajaksi
- Jerusalemissa, Samariassa, maan ääriässä

9. Puheen ”elävöittäminen”

- parhaita ovat arkipäivän esimerkit, lue päivän lehtiä! seuraa aikaa!
 - vasta kakkosijalla ovat jutut; silloinkin vain jos ne ovat vallan erinomaisia!
 - juttu ei saa viedä pääosaa puheesta!

10. Miten valmistaa puhe?

- siis ensin tekstin valinta ja sen äärellä mietiskely. Jos puheesi on sunnuntaina, aloita mietiskely edellisenä maanantaina!
- sitten jäsenyyksen miettiminen ja kirjoittaminen
- puheen kirjoittaminen (tätä oppikirjat suosittelevat!)

11. Puheen pitäminen

Kirjoitettua puhetta ei viedä puhujan paikalle. Puhe pidetään vapaasti. (Suomessa eivät saarnaajat yleensä muista tätä ohjetta) Mutta se osataan ”ulkoa” kun se on kirjoitettu!
On hyvä kuulijajoukosta valita yksi henkilö, jolle ”puhuu”. Katsekontakti kuulijoihin!
On käytettävä riittävästi ääntä. Hyvä saarna: Joka paikassa kirkossa kuului!

12. Ilosanomien tuoja

- Kertooko ilmeesi ja olemuksesi, että tuot ilosanomaa. Saat saarnata täynnä iloa, sillä jaat maailman parasta sanomaa!
Kuinka ihanat ovat vuorilla ilosanoman tuojan askeleet. Hän ilmoittaa rauhan tulon, tuo suuren ilosanoman (Jes. 52:7)